

Päiväys
27.2.2025

Diaarinumero
779/03.04.04.04.19/2023

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

27.2.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **6.3.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 27.2.2025 nro 221/2025, valitus ympäristölupa-asiassa, asia koskien ympäristönsuojelulain mukaista lupaa koskien kalliokiven louhintaa ja murskausta kiinteistöllä, Juuka.

Luvan hakija

Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **27.2.2025 – 7.4.2025**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **7.4.2025**.

27.02.2025

Dnro 779/03.04.04.19/2023

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja [REDACTED]

Luvan hakija Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy

Päätös, josta valitetaan

Juuan kunnan kuntarakennelautakunta 25.5.2023 (17.5.2023 § 13)

Asian aikaisemmat vaiheet

Juuan kunnan ympäristölautakunta on päätöksellään 13.5.2014 § 45 myöntänyt Destia Oy:lle ympäristöluvan kalliokiviaineksen louhintaan, murskaukseen sekä asfaltin valmistukseen ja varastointiin Kurkikallion tilalla 176-403-11-133.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 14.3.2016 nro 16/0118/3 kumonnut ympäristölautakunnan päätöksen ja hylännyt hakemuksen. Louhimon osalta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (Muraus-asetus) 3 §:n 2 momentin mukaisen 300 metrin vähimmäisetäisyyden alittuminen oli ehdoton este ympäristöluvan myöntämiselle. Luvan muuttaminen siten, että louhinta ei olisi sallittua alle 300 metrin etäisyydellä häiriöille alttiista kohteista tai siten, että louhinta rajattaisiin pois ympäristölupaan sisältyvistä toiminnoista, olisi tehnyt hankkeen toteuttamiskelvottomaksi.

Juuan kunnan ympäristölautakunta on päätöksellään 16.12.2016 § 78 myöntänyt Destia Oy:lle ympäristöluvan Kurkikallion tilalla 11:133 harjoitettavaan kalliokiviaineksen louhintaan, murskaukseen sekä rakennusmateriaalien välivarastointiin ja käsittelyyn.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 16.10.2017 nro 17/0451/3 kumonnut ympäristölautakunnan päätöksen ja hylännyt hakemuksen. Luvan hakija on

asian ollessa vireillä hallinto-oikeudessa ilmoittanut luopuvansa valitusten kohteena olevan päätöksen mukaisesta hankkeesta.

Juuan kunnan rakennustarkastaja on päätöksellään 18.3.2021 nro 7/2021 hyväksynyt Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:n ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen ilmoituksen melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tilalla Kurkikallio 176-403-1-133, oikeastaan 176-403-11-133.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksessään 21.3.2022 nro 245/2022 todennut, että lausuminen valituksesta raukeaa. Juuan kunnan rakennustarkastaja on Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:n rakennustarkastajalle toimittaman peruutusilmoituksen johdosta antamallaan päätöksellä 10.12.2021 kumonnut valituksenalaisen ilmoituspäätöksen hallintolain 50 §:n mukaisena asiavirheen korjaamisena. Valittajien oikeusturvan ja selvyyden vuoksi hallinto-oikeus on todennut, että alueen maisemoinnista on määrätty Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle siirrettyssä maa-ainesluvassa 16.12.2016 § 77. Maisemoinnista edellä mainitun maa-ainesluvan määräämällä tavalla ei ole ollut tarpeen erikseen tehdä meluilmoitusta.

Valituksenalainen päätös

Kuntarakennelautakunta on myöntänyt Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle ympäristöluvan tukemaan kiinteistöllä 176-403-11-133 tehtäviä maisemointityösuoritteita maa-ainesluvan mukaisesti. Ympäristölupa on voimassa 20.1.2027 saakka, jolloin maisemointityön on oltava valmis.

Lupamääräykset

1. Maa-ainesta saa varastoida siten, että jäljellä oleva kokonaissijoitusmäärä on 16 720 m³ktr ja varastointialueen pinta-ala on n. 0,6 hehtaaria.
2. Ennen varastointitoiminnan aloittamista alueella on pidettävä lupaviranomaisen edustajan ja luvansaajan kesken katselmus, jossa todetaan varastointialueen merkinnät.
3. Maa-ainesluvan haltijan on vuosittain viimeistään 31.1. mennessä ilmoitettava lupaviranomaiselle varastoidun aineksen määrä ja laatu.
4. Toiminnassa on noudatettava maa-aineksiin ja maa-ainesjätteisiin liittyviä jätelain 423/2015 mukaisia tulkintoja.
5. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla ekvivalenttimelutasoa 55 dB (LAeq) klo 7–22. Jos valvontaviranomaisen tietoon tulee perusteltuja epäilyksiä edellä annetun melutason ylityksistä, on toiminnanharjoittajan varauduttava melumittauksiin. Mittaussuunnitelma on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi ennen mittausten tekemistä.
6. Laitosta on käytettävä siten, että päästöt ilmaan ovat mahdollisimman pienet. Toiminnasta aiheutuva hiukkaspitoisuus ei saa ylittää lähimpien asuin

kiinteistöjen piha-alueilla hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 24 h keskiarvona mitattuna. Jos valvontaviranomaisen tietoon tulee perusteltuja epäilyksiä em. raja-arvon ylityksistä, niin toiminnanharjoittajan on varauduttava hiukkasmittauksiin. Mittaussuunnitelma on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi ennen mittauksia.

7. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä. Säiliöissä on oltava ylitäytönestimet ja tankkauslaitteistot on varustettava lukittavilla sulkuventtiileillä. Koneiden tankkauspaikan on oltava suojattu siten, että maaperään ja pohjaveteen ei pääse haitallisia aineita.

8. Työkoneiden sellaista huoltoa, josta voi aiheutua päästöjä ympäristöön, ei saa tehdä toiminta-alueella. Alueella saa käyttää vain hyväkuntoisia huollettuja koneita ja laitteita.

9. Alueella ei saa varastoida jätteitä muuten, kuin mitä työnaikaisesti on perusteltua. Muodostuvat jätteet on toimitettava luvallisiin vastaanottoaikoihin. Vaaralliset jätteet on säilytettävä asianmukaisesti merkityissä ehjissä ja suljetuissa astioissa tai säiliöissä lukittavassa tilassa.

10. Toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa, joka on pyydettyessä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttöpäiväkirjaan on merkittävä ainakin seuraavat tiedot:

- murskauslaitoksen tuotanto ja käyntiajat
- polttoaineiden kulutus
- tiedot vaarallisten jätteiden määristä ja toimituspaikoista
- tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä häiriöistä (syy, kesto aika, arvio päästöistä ja niiden ympäristövaikutuksista sekä tehdyt toimenpiteet)
- mahdolliset mittaustulokset.

11. Mahdollisista häiriötilanteista sekä vahingoista ja onnettomuuksista, jotka voivat aiheuttaa merkittävää ympäristöhaittaa, on ilmoitettava välittömästi ympäristönsuojeluviranomaiselle. Polttoaine- ja öljyvahingoista on aina ensin ilmoitettava pelastuslaitokselle.

12. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava hyvissä ajoin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

13. Varastointialuetta on muotoiltava mahdollisuuksien mukaan vaihteittain varastoinnin edistymisen mukaan ja kokonaisuomointi on tehtävä hakemuksessa esitetyn mukaisesti välittömästi ottotoiminnan päätyttyä, kuitenkin viimeistään luvan voimassaoloaikana.

14. Varastointialueen maisemoinnissa ei saa jäädä pintavettä kerääviä painanteita eikä myöskään tapahtua maisemointia haittaavaa lammikoitumista.

15. Maa-ainesten varastoinnin loputtua vakuuden voimassaoloaikana on alueella pidettävä loppukatselmus, jossa todetaan alueen jälkihoidon ja maisemointitöiden riittävyys.

Ratkaisun perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

--

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa on säädetty.

Yleiset perustelut

Varastointialueen hyödyntäminen on tarkoituksenmukaista. Puhtaitten maa-ainesten sijoitusalue ei ole luokitellulla pohjavesialueella eikä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaalla alueella.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava määräykset muun muassa päästöjen rajoittamisesta ja jätteiden syntyminen ja haittojen vähentämisestä. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan ja päästöjen tarkkailusta.

--

Muut ohjeet

Toimintaa harjoitettaessa on huomioitava myös alueen muiden lupien lupamääräykset (maa-aineslupa).

Määräykset ovat tarpeen valvonnan takia.

Täytäntöönpano

Tämän lupapäätöksen mukainen toiminta voidaan aloittaa, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajan on katsottava vaatineen kuntarakennelautakunnan päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Lisäksi valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeus asettaa Kurkikallion kiinteistölle välittömän toimintakiellon, kunnes asiaan tulee ratkaisu.

Perustelut

Valittaja omistaa tyttärensä kanssa kiinteistön, joka sijaitsee 500 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Valittaja on vastustanut ympäristöluvan myöntämistä naapurinkuulemisasiakirjassa tyttärensä kanssa perustellen sitä keväällä ja kesällä 2021 alueella tapahtuneella toiminnalla, jota Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy teki ilman lainvoimaista päätöstä. Valittajan tyttärtä ei ole mainittu päätöksessä, vaikka molemmat olivat allekirjoittaneet naapurinkuulemisasiakirjan. Tyttäreille ei myöskään ole toimitettu kuntarakennelautakunnan päätöstä, vaikka niin olisi pitänyt tehdä.

Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy haki keväällä 2021 meluilmoituksella lupaa maisemointinimikkeellä louhia ja murskata kiviainesta kyseisellä kiinteistöllä kaupalliseen tarkoitukseen. Valittaja jätti tuolloin muistutuksen Juuan kunnan rakennustarkastajalle, joka teki asiassa hyväksyvän päätöksen merkiten valitusviranomaiseksi kuntarakennelautakunnan, vaikka oikea viranomainen olisi ollut Vaasan hallinto-oikeus. Valittaja teki asiasta valituksen, mutta ennen kuin päätös oli lainvoimainen, kiinteistöllä aloitettiin maaliskuussa 2021 pintamaiden kuorinta, kallion louhinta sekä murskaus. Murske käytettiin elokuussa uuden asfalttipinnan tekoon valtatiellä 6 ja Juuan keskustassa.

Suurin osa Kurkikalliosta louhittiin tuolloin alas. Kun Vaasan hallinto-oikeudelta tuli toukokuussa 2021 välipäätös, jossa määrättiin toiminta keskeytettäväksi välittömästi, suurin osa jyrkästä kallioseinästä oli poistettu ja murskattu. Silloin oli myös jo ylitetty osassa louhosta maa-ainesluvassa oleva raja. Rakennustarkastajan ELY-keskukselle antamassa selvityksessä vastuu rajan ylittämisestä yritettiin paikkansapitämättömästi vierittää Destia Oy:lle.

Vaikka rakennustarkastaja kumosi joulukuussa 2021 melupäätöksen asiavirheen vuoksi saadakseen valittajan valituksen Vaasan hallinto-oikeudessa raukeamaan, se ei muuta sitä tosiasiaa, että kiinteistöllä louhittiin ja murskattiin kalliota lainvastaisesti keväällä 2021 Juuan kunnan viranomaisten ja senhetkisten valtuutettujen sekä ELY-keskuksen virkamiesten ollessa tietoisia asiasta. Nyt myönnettyssä ympäristöluvassa annetaan ymmärtää, että kalliojyrkäne on vieläkin samassa korkeudessa kuin Destia Oy:n myydessä kiinteistön Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle, vaikka sitä on huomattavasti vähemmän vuonna 2021 alueella tehdyn toiminnan jälkeen.

Aluetta halutaan nyt niin sanotusti maisemoida loiventamalla jyrkännettä, vaikka sitä ei edes ole alueelle kulkevaan tiehen saakka, vaan louhoksen ja tien välinen alue on suurimmaksi osaksi luonnontilaista loivaa metsikköistä mäkimaastoa. Alue ei ole mitenkään vaarallinen, sillä paikalliset ovat vuosien ajan käyneet siellä sienessä ja marjassa. Maanmuokkaus ei liity maisemointiin. Alueelta halutaan vain louhia kaikki mahdollinen kallioaines pois myyntiä varten.

Asfalttiasema oli vuonna 2021 sijoitettu Kurkikalliolle, jossa murskattua kiviainesta ja pintakuorittua asfalttia käytettiin uuden asfaltin tekoon. Juuan kunnassa on vuonna 2023 suunniteltu lisää asfaltointia, joten ei voida täysin poissulkea mahdollisuutta, ettei näin tehtäisi taas, vaikka ympäristöluvassa se kielletään.

Ympäristölupahakemuksessa ei mainita mitään keväällä 2021 Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:n tekemästä louhinnasta, murskauksesta ja murskeen myynnistä, vaan väitetään, ettei alueella ole ollut toimintaa Destia Oy:n jälkeen tai ettei tiedetä, kuka toimintaa on harjoittanut. Tätä tietoa ei myöskään tuoda esille nyt myönnetyssä ympäristöluvassa, vaikka kunnan viranhaltija ja ainakin viime kaudella kuntarakennelautakunnassa istuneet valtuutetut ovat asiasta tietoisia. Toiminnan aloitusajankohdaksi on mainittu kevät 2023, vaikka lainvoimaista päätöstä ei vielä ole.

Ympäristölupa on myönnetty tukemaan kiinteistöllä tehtäviä maisemointityösuoritteita maa-ainesluvan mukaisesti. Ympäristölupaa ei tarvita pelkkään maisemointiin, vaan maisemointivelvoite on jo maa-ainesluvassa. Myös ELY-keskus on huomauttanut, että nyt haettu ympäristölupa kattaa kalliokiven louhinnan ja murskauksen, eikä siinä määrätä alueen maisemoinnista. Ympäristölupaa on haettu maisemointiverukkeella louhinta-, murskaus- ja myyntitarkoitusta varten. Alueen maisemointityöhön ei tarvita ympäristöluvassa mainittua kiviaineksen ottomäärää 16 720 m³ ktr eikä myöskään haettua ajanjaksoa vuoteen 2026/2027 asti. Maisemointi voidaan hoitaa lyhyemmälläkin ajanjaksolla ja voimassa olevalla maa-ainesluvalla. Tällöin naapurustossa voitaisiin vihdoinkin elää ilman jatkuvaa stressiä laittomasti tapahtuvista räjäytyksistä ja meluhaitasta.

Ympäristölupahakemuksessa, voimassa olevassa maa-ainesluvassa ja maisemointisuunnitelmassa on ristiriitaisuuksia ja sekavuutta.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Juuan kunnan kuntarakennelautakunnalta (1.8.2023 lähtien ympäristölautakunta) on pyydetty lausunto valituksesta. *Hallinto-oikeus* on varannut Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Juuan kunnan ympäristölautakunta on lausunnossaan todennut muun ohella, että valittajan vaatimukset tulee hylätä. Merkittävä osa valittajan väitteistä on luonteeltaan sellaisia, että ne eivät kuulu käsillä olevaan asiaan tai ne ovat luonteeltaan pikemminkin kanteluluontoisia. Lupahakemuksen perusteella suoritettiin lainmukaiset kuulutukset ja naapurin kuulemiset. Valittaja on muiden mukana allekirjoittanut kuulemista koskevan asiakirjan. Asiassa ei ole näytetty tai edes esitetty, mikä oikeudenmenetys on tapahtunut.

Ennen asian käsittelyä hakijaa on pyydetty täydentämään ja tarkentamaan hakemusta hallintolaissa säädetyllä tavalla. Hakija on toimittanut täydennykset

Kurkikallion maisemointisuunnitelmaan ja ympäristölupahakemukseen. Täydennykset on liitetty hakemusasiakirjoihin, ja ne ovat olleet nähtävillä Juuan kunnantalolla ja kunnan internetsivuilla.

Päätöksenteon pohjana ollut suunnitelma on ollut riittävä ja sisältänyt ne tiedot, joita valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta edellyttää. Kyseessä on maisemoimaton käytössä oleva kalliokiven louhinta-alue, jolla on voimassa oleva maa-aineslupa. Toiminnan ympäristövaikutukset ovat perustellusti vähäiset ottaen huomioon suhteellisen vähäisen määrän, joka maa-ainesluvalla voidaan ottaa.

Tapauksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden nojalla louhinnan ja murskauksen vaikutuksia tulisi arvioida kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetusta valtioneuvoston asetuksesta poiketen. Poikkeuksellisen haitan tai rasituksen tueksi ei ole esitetty valituksessa näyttöä eikä uskottavia väitteitä. Myöskään naapurin kuulemisissa ei ole tuotu esille sellaisia seikkoja, jotka olisivat olleet lupakäsittelyn esteenä.

Alue ei kuulu maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kallio-, maisema- tai kulttuurimaisema-alueisiin. Toiminta-alue ei näy asuinkiinteistöille. Louhinta-alueen rajalta on etäisyyttä lähimpään häiriintyvään kohteeseen yli 300 metriä, mikä täyttää toimintaan sovellettavassa valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun sitovan 300 metrin vähimmäissuojaetäisyyden. Näin ollen toimintaa ei ole sijoitettu ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen asetusten sijoitusmääräysten vastaisesti. Lupamääräykset huomioiden toiminta kyseessä olevaan paikkaan on sijoitettavissa niin, etteivät melutason raja-arvot missään louhintatilanteessa ylity lähialueen asuin- tai lomakiinteistöillä.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan todennut muun ohella, että ympäristöluvan hakemisen tarkoituksena on ollut muun muassa mahdollistaa kalliokiviaineksen louhinta voimassa olevan maa-ainesluvun mukaisella ottoalueella. Osalla alueesta ei ole vielä otettu kiviaineksia, joten maisemointiakaan ei tällä alueella ole tarvetta vielä tehdä. Maisemointi sen sijaan puuttuu muualta ottoalueelta.

ELY-keskukselle toimitettu kunnan lausuntopyyntö koski ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaista lupahakemusta. Lupapäätöksessä tai sen liitteissä ei ole enää mainittu ympäristölupahakemuksen ja maa-aineslupahakemuksen yhteiskäsittelystä. Luvan hakija on päätöksen mukaan vastineessaan todennut, että kiinteistöllä olevaa maa-aineslupaa ei tulla jatkamaan haetulla ympäristöluvalla. Asiassa on jäänyt epäselväksi, onko lupapäätöksellä ollut tarkoitus muuttaa myös voimassa olevan maa-ainesluvun lupamääräyksiä erityisesti maisemoinnin osalta, koska päätöksessä ja hakemuksessa on tuotu useaan kertaan esille alueen maisemointitarve. Lisäksi ympäristölupahakemuksen liitteenä olevassa maisemointisuunnitelmassa on esitetty alueen maisemoinnin toteutus eri tavalla kuin miten se on määrätty tehtäväksi voimassa olevassa maa-ainesluvassa. Päätöksessä on käsitelty vain

ympäristöluvan edellytyksiä louhintaa ja louheen murskausta varten. Näin ollen alueen lupakokonaisuutta on tulkittava siten, että alueen jälkihoito tulee valituksenalaisesta päätöksestä huolimatta edelleen suorittaa maa-ainesluvassa esitettyjen määräysten ja jälkihoidon toteuttamiseen liittyvien muiden asiakirjojen mukaisesti.

Maa-ainesten ottoa tai porrastettua louhintaa ei voi ulottaa ottoalueen ulkopuolelle maisemointiin perustuvalla syyllä. Voimassa olevassa maa-ainesluvassa määriteltyä maisemointialuetta ei ole mahdollista laajentaa ilman, että muutos käsitellään maa-aineslain edellyttämässä päätösprosessissa. Lupakokonaisuuteen liittyvän epäselvyyden takia valituksenalaisen päätöksen oikeusvaikutuksia tulisi vähintäänkin selvittää suhteessa voimassa olevaan maa-aineslupaan ja sen määräyksiin tai palauttaa asia kokonaisuudessaan Juuan kunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Aikaisemmin Vaasan hallinto-oikeus on päätöksillään (14.3.2016 ja 16.10.2017) kumonnut kyseiselle alueelle myönnetty ympäristöluvut, jotka koskivat muun muassa kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta. Ympäristölupia ei ole ollut mahdollista myöntää, koska muun muassa etäisyysvaatimukset eivät täyttyneet. Päätöksestä tai hakemuksesta ei käy myöskään ilmi se, mihin murskausasema tultaisiin kiinteistöllä 176-403-11-133 sijoittamaan. Näin ollen tapauksen osalta ei voida arvioida sitä, onko ympäristöluvassa annettu muun muassa ympäristönsuojelulain 52 §:n ja Muraus-asetuksen mukaiset tarpeelliset määräykset esimerkiksi melun torjumiseksi.

Päätöksen perusteluissa on myös epäselvyyttä. Esimerkiksi lupamääräystä 1 koskeva perustelu on virheellinen.

Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy on vastineessaan vaatinut ympäristöluvan pysyttämistä ja todennut muun ohella, että valittajan mainitseman murskauksen aiheuttaman meluhaitan ei pitäisi olla häiritsevää. Valittajan talo sijaitsee 500 metrin päässä toiminta-alueesta. Murskaimen sijainti on merkitty vastineen liitteenä olevaan karttaan. Ympäristölupaa on haettu melun johdosta.

Voimassa olevassa maa-ainesluvassa maisemointi on määrätty tehtäväksi luiskaamalla. Ottoalueen rajalla olevat korkeat kohdat ovat tulleet aiempien omistajien toimesta, ja niiden maisemointi luiskaamalla on mahdotonta toteuttaa järkevässä ajassa kohtuullisin kustannuksin. Nykyisessä suunnitelmassa korkeat osat on suojattu aitaamalla. Nämä korkeat osat ovat siis mahdollisen tulevan louhinta-alueen ulkopuolella.

Valittaja on vastaselityksessään todennut valituksessa esitetyn lisäksi muun ohella, että vuoden 2021 kokemuksen perusteella murskausaseman jatkuva melu kuuluu todella hyvin valittajan kiinteistölle puhumattakaan pölyhaitasta sekä kallion räjäytyksistä, jotka saivat valittajan talon tärisemään.

Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle on lähetetty tiedoksi valittajan vastaselitys.

Merkintä

Hallinto-oikeudella on ollut asiaa ratkaistessaan käytettävissään Juuan kunnan ympäristölautakunnan päätökset 13.5.2014 § 45 ja 16.12.2016 § 78, Juuan kunnan rakennustarkastajan päätös 18.3.2021 nro 7/2021 sekä Vaasan hallinto-oikeuden päätökset 14.3.2016 nro 16/0118/3, 16.10.2017 nro 17/0451/3 ja 21.3.2022 nro 245/2022 ja hallinto-oikeuden päätöksiin liittyvät asiakirjat.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian Juuan kunnan ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin mukaan jos hakemus on puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta viranomaisen asettamassa määräajassa.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden

vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Ympäristönsuojelulain 85 §:n 3 momentin mukaan päätöksestä on ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai esittäneet mielipiteen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille, joille on 44 §:n 2 momentin mukaan annettu lupahakemusta koskevasta kuulutuksesta erikseen tieto. Jos muistutuskirjelmässä on useita allekirjoittajia, voidaan päätöksen antamisesta ilmoittaa vain muistutuksen ensimmäiselle allekirjoittajalle.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (jäljempänä Muraus-asetus) 1 §:n mukaan asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristöluva.

Muraus-asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Saman pykälän 3 momentin mukaan kivenmurskaamo voidaan lainkohdassa mainituin edellytyksin sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Asiassa saatu selvitys

Juuan kunnan ympäristölautakunta on päätöksellään 16.12.2016 § 77 myöntänyt Destia Oy:lle kiinteistöä Kurkikallio 176-403-11-133 koskevan maa-ainesluvan, joka on 2.12.2020 kiinteistön kaupan yhteydessä siirretty

Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle. Lupa on voimassa 20.1.2027 saakka, ja sen sallima kokonaisottomäärä on 30 000 m³ltr ja alin ottotaso +114,5 metriä (N2000). Luvassa on annettu lupamääräyksiä alueen maisemoinnista. Lupamääräyksen 10 mukaan louhitun alueen pohjalle ja tarvittaessa porrastettuihin rintauksiin pitää levittää riittävä pintamaakerros, jotta metsittyminen ottamisen päätyttyä onnistuu. Hakemuksen liitteenä olevan 13.10.2016 päivätyn maa-ainesten ottamissuunnitelman mukaan alueen jyrkät kallioreunat luiskataan pintamaita hyödyntäen noin kaltevuuteen 1:3 ja osa pintamaista levitetään pohjatason päälle kasvualustan luomiseksi, minkä jälkeen kasvillisuus palautetaan.

Juuan kunnan kuntarakennelautakunta on myöntänyt valituksenalaisella päätöksellä 17.5.2023 § 13 Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle ympäristöluvan kiinteistöllä Kurkikallio 176-403-11-133 tapahtuvaan maa-ainesluvan maisemointia tukevaan toimintaan. Hakemuksen mukaan lupaa on haettu kivenlouhimolle, muulle kivenlouhinnalle ja siirrettävälle kivenmurskaamolle. Hakemuksen liitteenä olevan kartan mukaan toiminta sijoittuu jo louhitun alueen itäpuolelle ja louhintasuunta on etelä-kaakkoon. Hakijan valituksesta antaman vastineen liitteenä toimitetun kartan mukaan murskain sijoitettaisiin jo louhitulle alueelle. Lupaa on haettu myös kierrätysasfaltin tai -betonin murskaukseen, josta hakija on hakemuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoon antamassaan vastineessa luopunut. Hakemuksen mukaan kalliomurskeen arvioitu tuotantomäärä on 16 720 m³ltr, joka on valituksenalaisen päätöksen mukaan maa-ainesluvan jäljellä oleva ottomäärä. Alin ottotaso on +114 metriä (N2000). Murskaamista, poraamista, rikutusta, räjäyttämistä ja kuormaamista ja kuljetusta harjoitetaan keskimäärin 14 h/a. Lupaa on haettu maa-ainesluvan voimassaoloajan loppuun saakka.

Hakemuksen mukaan lupa-alue on jäänyt jyrkkäreunaiseksi ja vaaralliseksi irtolohkareiden vuoksi. Jälkihoidon tavoitteena on aidata jyrkkä alue ja tasata pieni osa louhimalla ja maisemoimalla sekä saattaa alue ympäröivää aluetta vastaavaksi ja korjata ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia pohjaveteen. Pintamaat poistetaan, läjitetään kasoihin reuna-alueille ja levitetään maisemoinnissa kaltevuuteen 1:3. Koska alueella ei ole riittävästi pintamaita, alueelle tuodaan puhtaita kaivumaita muilta työmailta. Maisemointia tehdään vaiheittain ja se saatetaan loppuun lupa-ajan aikana. Alue jätetään metsittymään, ja tarvittaessa metsänkasvua voidaan tehostaa kylvämällä tai istuttamalla. Toiminta-aikojen osalta noudatetaan Muraus-asetusta. Porausta harjoitetaan maanantaista perjantaihin kello 7.00–21.00, kallion räjäytystä ja kiviaineksen rikutusta maanantaista perjantaihin kello 8.00–18.00 ja kuormaamista ja kuljettamista kello 6.00–22.00. Toisaalla hakemuksessa on esitetty edellä mainituista poikkeavat toiminta-ajat, joiden mukaan kaikkia toimintoja suoritettaisiin maanantaista perjantaihin kello 6.00–22.00.

Hakemuksessa on melun ympäristövaikutusten osalta todettu, että ehjiä työkoneita ja syntyvää mursketta käytetään meluvälleinä ja noudatetaan sovittuja työskentelyaikoja. Pöly huomioidaan murskekasojen sijoittelussa. Toiminnassa suositaan kosteita ja sateisia aikoja, ja tarvittaessa käytetään pölynsidontaan kastelua.

Hakemuksen mukaan uusi maisemointi ei ulotu 300 metriä lähemmäksi asutusta. Ympäristölupapäätöksen mukaan lähin asuttu talo sijaitsee 300 metrin etäisyydellä toiminnan sijaintipaikasta.

Oikeudellinen arviointi

Luvan myöntämisen edellytykset

Asiassa on haitankärsijän valituksesta ratkaistava, onko Juuan kunnan kuntarakennelautakunta voinut myöntää Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy:lle ympäristöluvan. Kuntarakennelautakunta on valituksenalaisen päätöksen ratkaisuosan mukaan myöntänyt hakijalle ympäristöluvan tukemaan kiinteistöllä tehtäviä maisemointityösuoritteita maa-ainesluvan mukaisesti.

Hallinto-oikeus toteaa aluksi, että kyse on ympäristönsuojelulain mukaisesta lupa-asiasta eikä asiassa ole haettu maa-aineslain mukaista lupaa. Hakemukseen on sisältynyt maisemoinnin lisäksi kivenlouhinta ja -murskaus. Hakemuksessa louhittavaksi esitetty alue sijoittuu maa-ainesluvan mukaisen ottoalueen itäosaan.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytysten harkinnan on perustuttava lupahakemukseen. Sijointipaikkaa arvioidaan lähtökohtaisesti sen mukaisesti, mihin se on hakemuksessa esitetty. Lupaharkinnassa on oltava arvioitavissa, millaisia ympäristön pilaantumisen ehkäiseviä ja rajoittavia lupamääräyksiä on asetettava, jotta luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Lupaviranomaisella on ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin ja hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaisesti velvollisuus huolehtia asian riittävästä selvittämisestä. Hakijalla on ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaisesti velvollisuus liittää hakemukseen lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys. Ympäristönsuojeluasetuksen 2 luvussa säädetään tiedoista, joiden tulee käydä ilmi lupahakemuksesta.

Kivenlouhintaan ja -murskaukseen sovelletaan Muraus-asetusta, jonka 3 §:n 2 momentin mukainen 300 metrin vähimmäisetäisyys on kivenlouhinnan osalta ehdoton ja koskee asumiseen ja loma-asumiseen käytettäviä rakennuksia sekä niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevia oleskeluun tarkoitettuja piha-alueita. Hakemuksen liitteenä olevassa kartassa etäisyys on mitattu louhinta-alueen eteläpuoleisen kiinteistön asuinrakennukseen. Näin ollen etäisyys oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen on alle 300 metriä. Karttatarkastelun perusteella hakemuksen mukaisen louhittavan alueen pohjoisreunasta lähimmän asuinkiinteistön oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen on arviolta 300 metriä. Valittajan kiinteistön oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee noin 500 metriä louhittavan alueen eteläreunasta etelään.

Hakemusasiakirjojen perusteella ei voida luotettavasti arvioida, olisiko hanke mahdollista toteuttaa sen tarkoitusta muuttamatta siten rajattuna, että louhittavan alueen etäisyys asuinkiinteistöihin olisi vähintään 300 metriä. Vaikka kyse on vuosittain lyhyen aikaa harjoitettavasta toiminnasta, lupaviranomainen ei ole hakemuksessa esitettyjen tietojen yleispiirteisyyden

vuoksi voinut lupaharkinnassaan asianmukaisesti tarkastella toiminnan ympäristövaikutuksia tai varmistua, olisiko toiminnasta mahdollisesti aiheutuva valittajan esittämä melu- ja pölyhaitta sekä mahdollinen muu ympäristönsuojelulain tarkoittama haitta ehkäistävissä lupamääräyksiin ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annetun Muraus-asetuksen mukaisesti. Hakemuksessa esitetyt selvitykset eivät siten ole olleet ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaisesti riittäviä lupaharkinnan kannalta, ja päätös on tehty puutteellisin tiedoin.

Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että valituksenalaisesta päätöksestä ei hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti ilmene riittävän selkeästi, mikä ympäristönsuojelulain liitteen 1 tarkoittama asia päätöksellä on ratkaistu. Valituksenalaisen päätöksen mukaan ympäristölupa on myönnetty tukemaan kiinteistöllä tehtäviä maisemointityösuoritteita maa-ainesluvan mukaisesti. Hallinto-oikeus toteaa selvyuden vuoksi, että maisemointivelvoite siihen liittyvine lupamääräyksineen on asetettu Juuan kunnan ympäristölautakunnan päätöksellään 16.12.2016 § 77 myöntämässä maa-ainesluvassa.

Muut valitusperusteet

Valittaja on vedonnut virheeseen päätöksen tiedoksiannossa. Saadun selvityksen perusteella valittaja on allekirjoittanut muistutuskirjelmän yhdessä tyttärensä kanssa, ja valituksenalainen päätös on toimitettu kirjelmän ensimmäisenä allekirjoittajana olleelle valittajalle mutta ei hänen tyttärelleen. Hallinto-oikeus toteaa, että päätöksen tiedoksianto on tältä osin tehty ympäristönsuojelulain 85 §:n 3 momentin mukaisesti.

Valituksessa esitetyt viranomaistoiminnan moitteet ja hankkeen tarkoitusta koskevat väitteet eivät ole ympäristönsuojelulain mukaisen asian yhteydessä hallinto-oikeudessa käsiteltäviä seikkoja.

Siltä osin kuin valittaja on vaatinut, että hallinto-oikeus asettaa Kurkikallion kiinteistölle välittömän toimintakiellon, kunnes asiaan tulee ratkaisu, hallinto-oikeus toteaa, että aloittamisoikeutta ei ole haettu eikä valituksenalaisessa päätöksessä myönnetty. Päätöksen mukaan toiminta voidaan aloittaa vasta päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Lopputulos

Toiminta ei hakemuksessa esitetyn mukaisena täytä Muraus-asetuksen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua vähimmäisetäisyyttä. Asiasta saadun selvityksen perusteella ei ole arvioitavissa, voisiko ottotoiminta Muraus-asetuksen mukaisen etäisyysvaatimuksen mukaisesti rajattuna olla toteutettavissa. Hakemus on myös lupaharkinnan kannalta puutteellinen edellä mainitulla tavalla. Lupaviranomainen ei näin ollen ole voinut lupaharkinnassa varmistua, että ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa. Valituksenalainen päätös on siten kumottava ja asia palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Asiaa uudelleen käsiteltäessä toiminnanharjoittajalle on varattava tilaisuus ympäristönsuojelulain 40 §:n mukaisesti täydentää lupahakemustaan lupaharkinnan kannalta tarpeellisilla selvityksillä. Luvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa lupaviranomaisen on selvitettävä, onko toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia ympäristöön mahdollista rajoittaa lupamääräyksiin ympäristönsuojelulain 49 §:n ja Muraus-asetuksen mukaisesti.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Juuan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **7.4.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Tanja Fagerhed ja Tomi Laukka sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Heinolainen. Asian on esitellyt Tomi Laukka.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Jäljennös maksutta

Juuan Työpalvelu ja Tuotevälitys Oy

Juuan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Juuan kunnan terveydensuojeluviranomainen

Juuan kunnanhallitus

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueItä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedotVaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>